

Година спілкування

«Гендерний підхід під час організації основних видів діяльності дошкільників»

Організація пізнавальної діяльності.

Специфіка пізнавального розвитку дівчаток і хлопчиків потребує диференційованого підходу до них під час організації пізнавальної діяльності. Так, у хлопчиків зазвичай переважає зорове сприймання, у дівчаток – слухове.

Дівчатка потребують детальнішого пояснення завдань, ніж хлопчики, для яких достатньо лише вказівки щодо принципу їх виконання.

У розвитку просторового мислення, формуванні навичок роботи з конструктором хлопчики зазвичай випереджають дівчаток. Тому доцільно активізувати розвиток просторового мислення у дівчаток під час спільної з хлопчиками конструкторської діяльності.

Під час занять вихователям не слід завжди вимагати повної відповіді від хлопчиків: у них швидкість мовлення (кількість слів, промовлених за одиницю часу) менша, ніж у дівчат. Не варто також вимагати від хлопчиків під час відповіді дивитися в очі педагогу. Адже це «жіночий» тип поведінки. Дівчатка зазвичай дивляться в очі педагогу, не відволікаються, кивають головою, шукають підтвердження правильності своєї відповіді, а хлопчики – дивляться вниз або в сторону, шепочуть собі під ніс, але це не означає, що вони не думають і не шукають рішень.

Особливу увагу на заняттях з розвитку мовлення варто приділяти читанню літературних творів та етичним бесідам за їхнім змістом. Образи героїв не лише мають бути художньо виразними й емоційно привабливими, а й демонструвати полярні еталони поведінки (боягуз – герой, працьовита – ледача тощо). Саме зміст художніх творів сприяє формуванню уявлень дітей про ідеали сімейних відносин.

Дуже важливо, щоб вихователь усвідомлював особливості «жіночого» оцінювання дітей. Зазвичай за однакових умов у педагога – жінки хлопчики частіше отримують негативні відгуки, ніж дівчатка. Це може призвести до формування у хлопчиків заниженої самооцінки. Дівчаткам важливо як (у якій формі, яким тоном) їх оцінили, а хлопчикам – що саме в їхній діяльності було оцінено.

Організація ігрової діяльності

Гендерний підхід передбачає *відповідність методів керівництва іграми їх змісту* і специфіці ігрової діяльності дітей різної статі. Необхідно задовольняти потребу хлопчиків у змаганнях і перемозі. «Перемогла дружба» – це не для них. Хлопчики старшого дошкільного віку потребують ігор, які сприяють становленню мужності. Це ігри з великою кількістю учасників, чіткою ієрархією «домінування – підпорядкування», конкуренцією і високим рівнем підпорядкування спільній меті, застосуванням фізичної сили у боротьбі за лідерство тощо. Дівчаток цікавлять ігри з меншою кількістю учасників, невисоким рівнем підпорядкування спільній меті. Лідерство дівчатка здобувають у перемовинах, а не силою.

Дуже важливий аспект гендерного підходу до керівництва ігровою діяльністю дітей – *збагачення місту ігор*, у яких діти відпрацьовують модель поведінки, що відповідає їхній статі. У таких іграх діти ідентифікують себе з дорослими. Складність у тому, що вихователям – жінкам ближчі ігри сімейно – побутової тематики, у яких роль тата явно недостатня, а у «хлопчачих іграх

(у «індіанців», «у війну» тощо) жінки бачать причину безглуздої біготні, агресивності і ставляться до них негативно. Потрібно намагатися уникати специфічного ставлення до ігор хлопчиків. Необхідно розповідати і хлопчикам,

і дівчаткам про суспільні та виробничі сфери зайнятості чоловіків, допомогти усвідомити їх значимість у сім'ї. Вихователю не слід усуватися від керівництва військовими іграми. Він має розширювати тематику ігор героїчного змісту –

«Ковбої», «Космонавти», «Богатирі», «Пожежники», «Рятівники» тощо. Саме під час таких ігор хлопчики вчаться бути сміливими, безстрашними, долати труднощі. Роз'яснюючи дітям хід військових і героїчних ігор, слід робити акцент на тому, що персонажі допомагають тим, хто потребує допомоги, захищають Батьківщину.

Організуючи спільні ігри, зокрема з сімейно – побутової тематики («Очікуємо гостей», «Сімейний відпочинок за містом» тощо) та ігри – драматизації за сюжетами казок, слід створювати ситуації, у яких дошкільники матимуть змогу перейнятися переживаннями героїв і співвіднести еталони моральної поведінки у казці зі своєю власною поведінкою. У таких іграх *важливо подолати «роз'єднаність» ігрових*

угруповань хлопчиків і дівчаток, які зазвичай виникають через різницю їхніх ігрових інтересів.

Організація спільної трудової діяльності

Організуючи спільну трудову діяльність, доцільно об'єднати хлопчиків і дівчаток для виконання достатньо простих доручень, де треба проявити і фізичну силу (хлопчики), і акуратність, ретельність (дівчатка). Поступово діти вчаться самостійно розподіляти між собою трудові операції з урахуванням статі партнера.

Але не слід забувати про індивідуальні нахили та інтереси дітей. Іноді хлопчики із задоволенням і дуже вправно орудують голкою, а дівчатка – молотком, і це не заважає їм у всіх інших ситуаціях виявляти свій «чоловічий» чи «жіночий» тип поведінки.

Отже, завданням вихователів є формування *гендерної компетентності як складової життєвої компетентності* дітей дошкільного віку. Розроблення та впровадження у практику роботи гендерної технології сприяє розширенню гендерних компетенцій усіх учасників соціокультурної взаємодії – дітей, батьків, вихователів.